

Mantelzorg in cijfers

Informele zorg

De bereidheid om voor elkaar te zorgen is groot. In Nederland geven jaarlijks circa 4,4 miljoen 16-plussers hulp aan hun partner, familie, vriend of buur die hulp nodig heeft vanwege lichamelijke, psychische, verstandelijke beperkingen of ouderdom. Deze hulp heet mantelzorg (bron: SCP). Daarnaast zijn er bijna 800.000 zorgvrijwilligers die geregeld vrijwilligerswerk in zorg en welzijn leveren aan een hulpbehoevende die zij vooraf niet kenden. Mantelzorg en vrijwilligerszorg vormen samen de informele zorg.

Dankzij de informele zorg:

- Verbetert de kwaliteit van leven van (kwetsbare) mensen
- Kunnen mensen mee (blijven) doen aan de samenleving
- Wordt minder snel een beroep gedaan op de professionele zorg

De informele zorg is van onschatbare waarde. Zonder de inzet van mantelzorgers en zorgvrijwilligers zou het Nederlandse zorgstelsel niet houdbaar zijn. Zij kunnen de zorg volhouden als zij op eigen wijze voor een ander kunnen zorgen. Alleen dan slaagt de participatiemaatschappij.

Betaalbaarheid van de zorg

Mantelzorg wordt steeds belangrijker. De laatste jaren zijn de zorgvraag en zorgkosten toegenomen. Mensen worden meer en meer opgeroepen om bij hulpvragen na te gaan wie in hun eigen netwerk informele hulp kan bieden. De verwachting is echter dat het aantal mantelzorgers dat beschikbaar zal zijn voor een kwetsbare oudere met een hulpvraag gestaag afneemt. In 2018 waren er voor iedere thuiswonende 75-plusser in potentie vijf mantelzorgers beschikbaar, in 2040 zijn dat er nog geen drie¹.

Gelukkig is de bereidheid er om voor elkaar te zorgen. Dat blijkt wel uit het feit dat maar liefst 1 op de 3 volwassenen mantelzorg geeft. Naar schatting 750.000 mantelzorgers zorgen langdurig (langer dan 3 maanden) en intensief (meer dan 8 uur per week). Het is daarom van groot belang dat mantelzorgers op hun eigen wijze voor een ander kunnen zorgen, zodat zij de zorg kunnen combineren met hun werk, opleiding, sociaal leven etc.

Mantelzorg in cijfers

Mantelzorgers zijn geen beroepsmatige zorgverleners, maar geven zorg aan een hulpbehoevende omdat zij een persoonlijk band hebben met degene voor wie zij zorgen. Mantelzorg moet niet worden verward met de alledaagse zorg voor bijvoorbeeld een gezond kind.

- 1 op de 3 Nederlanders (16+) gaven in 2016 mantelzorg (circa 4,4 miljoen mantelzorgers)
- 3.865.000 mantelzorgers geven langer dan 3 maanden hulp (langdurig)
- 865.000 mantelzorgers geven meer dan 8 uur per week hulp (intensief)
- 750.000 mantelzorgers geven zowel langdurig als intensief hulp
- 8,6% van de mantelzorgers voelt zich zwaar belast (380.000 mantelzorgers)
- Een kwart van de mantelzorgers beschouwt zichzelf als mantelzorger
- 1 op de 3 mantelzorgers is niet op de hoogte van mantelzorgondersteuning
- 1 op de 10 mantelzorgers heeft behoefte aan respijtzorg, maar krijgt het niet
- Ongeveer vijf van de zes mantelzorgers genieten van de leuke momenten van het zorgen
- 5 op de 6 mantelzorgers tussen 18 en 65 jaar heeft betaald werk
- 1 op de 4 werknemers combineert betaald werk met mantelzorg
- 1 op de 20 werknemers combineert betaald werk met minstens 8 uur mantelzorg per week (ongeveer 400.000 werknemers)
- 1 op de 5 jongeren tussen 12-16 jaar groeit op met een chronisch ziek gezinslid. Zij ervaren een lagere kwaliteit van leven oa door bezorgdheid en gepieker over hun gezinslid en hebben verhoudingsgewijs vaker last van inslaapproblemen, vermoeidheid en gevoelens van uitputting.

Bronnen:

- "Voor elkaar?", SCP, 2017
- "Informeel hulp, wie doet er wat?", SCP, 2015
- "Werk en mantelzorg", SCP, 2019
- "Bezorgd naar school", SCP, 2020

MantelzorgNL

MantelzorgNL is de landelijke vereniging voor iedereen die zorgt voor een naaste. Als familielid, buur, vriend of gewoon uit solidariteit. MantelzorgNL is spin in het web van de informele zorg die mensen en organisaties met elkaar verbindt.

- Ongeveer 400 lokale en regionale organisaties zijn verbonden aan MantelzorgNL. Dit zijn organisaties die mantelzorgers ondersteunen of vrijwilligers inzetten.
- MantelzorgNL heeft ongeveer 3500 individuele leden

ⁱ Toekomstverkenning mantelzorg aan ouderen in 2040, SCP, 2019